

Opinia
Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych
nr 3/2011 z dnia [REDAKTOWANO]
o projekcie programu zdrowotnego
„Gminny Program Profilaktyki raka szyjki macicy
– szczepienia HPV na lata 2010-2013”

Po zapoznaniu się z opinią Rady Konsultacyjnej wyrażam pozytywną opinię o projekcie programu zdrowotnego „Gminny program profilaktyki raka szyjki macicy - szczepienia HPV na lata 2010-2013” realizowanego przez Urząd Gminy [REDAKTOWANO], pod warunkiem przedstawienia przez gminę szczegółowego budżetu i zagwarantowania pełnego finansowania.

Zalecam również zmodyfikowanie tytułu programu, proponując: „*Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)*”, ponieważ na pewno szczepionki zmniejszają częstość zakażeń HPV. Jest bardzo prawdopodobne, że zapobiegają także rakowi szyjki macicy. Rak szyjki macicy rozwija się w ciągu kilkunastu lat, a szczepionki są dostępne od ok. 6 lat, brak jest więc wiarygodnych danych pozwalających ocenić rzeczywisty wpływ na częstość zachorowań na raka.

Programem mają być objęte dziewczynki w wieku 12-13 lat, zamieszkałe bądź uczące się na terenie gminy [REDAKTOWANO]. Ponadto, rodzice dziewczynek mają być objęci akcją informacyjną na temat szczepień przeciwko HPV.

Planowane działania w ramach programu obejmują zajęcia edukacyjno-informacyjne w szkołach, informację nt. szczepienia przeciwko HPV dla dziewczynek i ich rodziców oraz dobrowolne szczepienie dzieci po uzyskaniu imiennej zgody rodziców. Program przewiduje rozciągnięcie planowanych działań w przeciągu 1 roku.

Projekt nie zawiera żadnych informacji na temat sposobu organizacji, szczegółowej tematyki ani wymagań stawianych potencjalnym podmiotom przeprowadzającym edukację w szkołach. Nie przewiduje się edukacji chłopców.

Szczepienia przeciwko zakażeniu HPV są obiecującym i zalecanym w wielu krajach sposobem prewencji pierwotnej raka szyjki macicy i innych raków, związanych z zakażeniem HPV (typu 16/18 albo 16/18 i 6/11). Jednak prawdziwa skuteczność szczepień w zakresie zmniejszenia wskaźników zapadalności i śmiertelności znana będzie dopiero po długim czasie stosowania szczepionek. Dlatego decydując się na szczepienia – oprócz dążenia do zaszczepienia dużego odsetka populacji, należy przewidzieć długi okres systematycznego szczepienia kolejnych roczników. Oceniany program został zaplanowany na cztery lata, co wskazuje na rozumienie przez jego autorów tych zależności.

Należy pamiętać, że skuteczność populacyjnych programów prewencyjnych wymaga zaszczepienia populacji większych niż populacja pojedynczej gminy: szacuje się na podstawie

modelowania, że istotna redukcja raków szyjki macicy zależnych od typów HPV występujących w szczepionce wymaga zaszczepienia ponad 70% populacji i utrzymywania się immunoprotekcji przez co najmniej 10 lat.

Budżet projektu, opracowany na podstawie lokalnych danych epidemiologicznych, przewiduje jedynie bezpośrednie koszty zakupu szczepionek, nie przewidując zabezpieczenia środków na pozostałe koszty medyczne ponoszone w związku ze szczepieniami oraz akcją edukacyjną. Co więcej, środki przewidziane na sam zakup szczepionek są niewystarczające do wszczęcia przewidywanej populacji.

Przedstawiony projekt przewiduje monitorowanie skuteczności programu w postaci liczby dziewcząt uczestniczących w programie, liczby dziewcząt objętych szczepieniami oraz stopnia osiągnięcia sukcesu, definiowanego procentowo jako stosunek liczby zadeklarowanych do zaszczepionych dziewcząt. Ponadto, przewidziano zbieranie opinii odbiorców bezpośrednich (dziewcząt) oraz pośrednich (rodziców) o programie. Pożądane byłoby określenie na początku programu, a następnie długotrwałe monitorowanie (na podstawie danych uzyskanych z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ)), jaka część populacji docelowej zgłasza się na szczepienia. Ponieważ obowiązkowym celem akcji edukacyjnej powinno być także zwiększenie udziału kobiet w programie przesiewowych badań cytologicznych, celowe byłoby również monitorowanie zgłaszalności na te badania na terenie gminy. Zwiększenie tych wskaźników oznaczałoby, że podejmowane w programie działania edukacyjne, są skuteczne, a także stanowiłoby spełnienie postulatu światowych rekomendacji klinicznych.